

**Т. С. Онискевич, кандидат педагогических наук,
доцент**

Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина

**МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО НВПШ
(ПОЛЬША, БЕЛОСТОК)
И
БРГУ ИМЕНИ А.С. ПУШКИНА
(БЕЛАРУСЬ, БРЕСТ)
В РАМКАХ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА**

Одной из основных целей Болонского процесса с момента его создания является формирование европейского пространства высшего образования, предусматривающее сближение, гармонизацию и последовательность систем высшего образования в Европе.

Болонская декларация, а также ряд иных международных документов, принятых в ее развитие, устанавливают основные принципы формирования общеевропейского образовательного пространства, среди которых: повышение академической мобильности студентов, преподавателей и административно-управленческого персонала; переход к общеевропейскому образовательному и исследовательскому пространству, активизация участия вузов и студентов в развитии Болонского процесса.

Упомянутая выше академическая мобильность предусматривает обмен обучающимися, педагогическими работниками высших учебных заведений европейских государств в целях обучения, повышения квалификации, совершенствования педагогической деятельности. Обмен достигается посредством реализации международных программ и договоров.

В этих условиях, высоко оценивая Болонский процесс и понимая значимость европейского пространства высшего образования, руководство Негосударственной Высшей Педагогической Школы (г. Белосток, Польша) и Брестского Государственного Университета имени А.С. Пушкина (г. Брест, Беларусь) в лице ректоров профессора НВПШ М. Ясинского и профессора А.Н. Сендер подписали в марте 2015 года Договор о международном сотрудничестве. Признавая актуальность и важность сотрудничества в свете процессов интеграции европейской, в целях развития сотрудничества в области науки и подготовки специалистов ВУЗы-партнёры договорились о нижеследующем:

– *обмен делегациями*: официальные делегации ВУЗов-партнёров встречаются один раз в течение учебного года для координации действий в области сотрудничества, обсуждения возникающих проблем. Стороны приглашают представителей ВУЗов-партнёров на юбилейные и праздничные мероприятия.

– *обмен научно-педагогическими работниками*: с целью совершенствования подготовки специалистов с высшим образованием, обмена опытом организации учебного процесса ВУЗов-партнёров, стороны производят обмен преподавателями.

– *научное и учебно-методическое сотрудничество*: стороны информируют друг друга о научных конференциях и симпозиумах, включая студенческие, научно-методических семинарах, запланированных на академический или календарный год, планируют и проводят совместные научно-исследовательские мероприятия и содействуют участию научно-педагогических работников в этих мероприятиях, а также осуществляют публикации результатов исследований в своих издательствах на идентичных условиях. Стороны поддерживают обмен научной и учебно-методической литературой и документацией, издаваемой в ВУЗах-партнёрах.

Научные исследования в области педагогики и психологии реализовывались в 2015 году в следующих направлениях:

1. Актуальные проблемы развития и воспитания детей и молодежи.

2. Образовательные системы в сравнении.
3. Психологические аспекты отношения к национальным (социальным) меньшинствам.
4. Психосоциальная обусловленность предубеждений.

Программа сотрудничества на 2016 год включает также работу по новым темам научных исследований. Это изучение опыта работы кафедры педагогики социальной и начального образования БрГУ имени А.С. Пушкина по теме «Экономическое образование младших школьников», а также организация совместных научных исследований по направлениям: «Компетенции преподавателей высшей, средней и начальной школы как элемент качества образования» и «Изучение самооценки младших школьников».

Претворяя в жизнь подписанные договоренности, преподаватели обоих ВУЗов-партнеров активно участвуют в осуществлении научных проектов, делятся своими исследованиями и их результатами с научной общественностью на научных мероприятиях различного уровня – конференциях, семинарах, симпозиумах, публикуют материалы о научных исследованиях в научных сборниках и материалах конференций. Сотрудничество в указанных направлениях является довольно плодотворным. В течение 2015-2016 годов написано более 40 научных статей, как отдельных авторов, так и в соавторстве. Представители НВПШ и БрГУ имени А. С. Пушкина приняли участие в девяти научных конференциях, проводимых как на территории Польши, так и Беларуси. География научных публикаций включает не только города Брест и Белосток, но также и Минск, Барановичи, Гданьск, Варна (Болгария).

Координаторами программы сотрудничества являются: со стороны НВПШ декан факультета социальных наук доктор А. Яцевич, со стороны БрГУ имени А.С. Пушкина доцент Т.С. Онискевич. В реализации договоренностей принимают активное участие не только координаторы проекта, но и деканы факультетов – психолого-педагогического факультета БрГУ имени А.С. Пушкина канд.фил. наук, доцент Коцевич С.С., факультета социальных наук НВПШ в Белостоке доктор социальных наук А. Яцевич, а также кафедры. Со стороны

БрГУ имени А.С. Пушкина это кафедра педагогики социальной и начального образования (зав. кафедрой Матыцына И.Г.), кафедра психологии (зав. кафедрой Медведская Е.И), со стороны НВПШ в Белостоке – кафедра педагогики (зав. кафедрой доктор хабилитованы профессор НВПШ А. Поплавская), кафедра психологии (зав. кафедрой доктор А. Илендо-Милевская).

Rycina 1. На конференции в Негосударственной Высшей Педагогической Школе (май 2015 г.)

Перспективы международного сотрудничества предполагают в будущем стажировки преподавателей ВУЗов-партнеров, а также обмен студентами в образовательной и культурной сферах.

В настоящее время цель Болонского процесса заключается в дальнейшем совершенствовании европейского пространства высшего образования для повышения привлекательности и конкурентоспособности европейского образования в современном мире. Международное сотрудничество между Негосударственной Высшей Педагогической Школой в Белостоке и Брестским Государственным Университетом

имени А.С. Пушкина вносит свой вклад в эти важные европейские процессы.

Rycina 2. Конференции в Брестском Государственном Университете имени А.С. Пушкина (май 2015 г. и ноябрь 2015 г.)

Dr Tatiana Aniskevich

Brzeski Państwowy Uniwersytet im. A. S. Puszkina w Brześciu, Białoruś

**WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA POMIĘDZY
NIEPAŃSTWOWĄ WYŻSZĄ SZKOŁĄ
PEDAGOGICZNĄ (POLSKA, BIAŁYSTOK)
ORAZ
BRZESKIM PAŃSTWOWYM UNIWERSYTETEM
IMIENIA A.S. PUSZKINA (BIAŁORUŚ, BRZEŚĆ)
W RAMACH PROCESU BOŁOŃSKIEGO**

Jednym z głównych celów Procesu Bolońskiego, od momentu jego powstania, jest stworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, zapewniającego konwergencję, harmonizację i spójność systemów szkolnictwa wyższego w Europie.

Deklaracja Bolońska, a także szereg innych dokumentów międzynarodowych, przyjętych w celu jej rozwoju, ustalają podstawowe zasady wspólnej europejskiej przestrzeni edukacyjnej, w tym: zwiększenie mobilności akademickiej studentów, nauczycieli i pracowników administracyjnych; przejście do wspólnej europejskiej przestrzeni edukacyjnej i badawczej, intensyfikację udziału uniwersytetów i studentów w rozwoju Procesu Bolońskiego.

Mobilność akademicka przewiduje wymianę studentów, pracowników dydaktycznych wyższych instytucji edukacyjnych państw europejskich w celu szkolenia, rozwoju zawodowego, doskonalenia działań edukacyjnych. Wymiana odbywa się poprzez realizację programów i umów międzynarodowych.

Doceniając Proces Boloński i znaczenie europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, władze Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku oraz Brzeskiego Państwowego Uni-

wersytetu imienia A.S. Puszkina (Brześć, Białoruś), w osobach rektorów: dra M. Jasińskiego, prof. NWSP i prof. A. N. Sender, podpisały w marcu 2015 roku umowę o współpracy międzynarodowej. Uznając aktualność i ważność współdziałania w toku procesów integracji europejskiej, w celu rozwijania współpracy w zakresie nauki i kształcenia specjalistów Strony uzgodniły następujące sposoby wymiany doświadczeń:

- *wymiana delegacji*: oficjalni delegaci Uczelni partnerskich spotykają się jeden raz w roku akademickim w celu koordynacji działań w zakresie współpracy, oraz dla omówienia pojawiających się problemów. Strony zapraszają przedstawicieli Uczelni partnerskich na jubileusze i uroczystości,

- *wymiana pracowników naukowych i dydaktycznych*: strony w celu doskonalenia kształcenia specjalistów z wyższym wykształceniem oraz wymiany doświadczeń w dziedzinie organizacji procesu dydaktycznego Uczelni partnerskich

- *współpraca naukowa i dydaktyczno-metodyczna*: strony informują się wzajemnie o zaplanowanych na dany rok akademicki lub kalendarzowy konferencjach i sympozjach, w tym studenckich, seminariach naukowo-metodycznych, planują i prowadzą wspólne badania naukowe i sprzyjają uczestnictwu w tych badaniach pracowników naukowych i dydaktycznych, jak również publikują wyniki badań w swoich wydawnictwach na tych samych warunkach. Strony wspierają wymianę poprzez literaturę naukową i dydaktyczno-metodyczną oraz dokumentację, publikowaną w Uczelniach partnerskich.

W ramach podjętej współpracy w dziedzinie pedagogiki i psychologii w 2015 roku zrealizowano badania naukowe w następujących obszarach:

1. Aktualne problemy rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.
2. Systemy edukacyjne na tle porównawczym.
3. Psychologiczne aspekty relacji wobec mniejszości społecznych (narodowych), badania porównawcze polsko-białoruskie.
4. Psychospołeczne uwarunkowania uprzedzeń.

Program współpracy na rok 2016 obejmuje również prace nad nowymi tematami badań. Pierwszy to analiza doświadczeń Katedry Pedagogiki Społecznej i Wczesnoszkolnej Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu imienia A.S. Puszkina (Brześć, Białoruś).

gogiki i Psychologii BrPU imienia A.S. Puszkina na temat „Edukacja Ekonomiczna młodszych uczniów”. W projekcie drugim przewiduje się organizację wspólnych badań naukowych w kierunkach: „Kompetencje nauczycieli szkół wyższych, średnich i podstawowych jako element jakości kształcenia” i „Badania samooceny młodszych uczniów.”

W ramach realizacji podpisanego porozumienia, nauczyciele obu partnerskich uczelni aktywnie uczestniczą w realizacji projektów naukowych, udostępniają swoje badania i ich wyniki społeczności naukowej podczas spotkań naukowych na różnych poziomach – konferencji, seminariów, sympozjów, publikują artykuły na temat badań w książkach naukowych i materiałach konferencyjnych. Współpraca w tych dziedzinach jest bardzo owocna. W ciągu lat 2015–2016 wydano ponad 40 artykułów naukowych, indywidualnych autorów, jak i we współautorstwie. Przedstawiciele NWSP i BrPU imienia A.S. Puszkina wzięli udział w dziewięciu konferencjach organizowanych w Polsce i na Białorusi. Geografia publikacji obejmuje nie tylko miasta Brześć i Białystok, ale także Mińsk, Baranowicze, Gdańsk, Warna (Bułgaria).

Koordinatorami programu współpracy są: ze strony NWSP Dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr A. Jacewicz, a ze strony BrPU imienia A. S. Puszkina docent T. S. Oniskiewicz. W realizacji umowy o współpracy są aktywnie zaangażowani nie tylko koordynatorzy, ale także dziekani: P. Dziekan Wydziału Psychologii i Pedagogiki BrPU imienia A.S. Puszkina kand. filologicznych. nauk, docent Kocewicz S.S., oraz P. Dziekan Wydziału Nauk Społecznych NWSP w Białymstoku Dr Nauk Społecznych A. Jacewicz, a także Katedry. Ze strony BrPU imienia A.S. Puszkina największe zaangażowanie we współpracę wykazują Katedra Pedagogiki Społecznej i Wczesnoszkolnej (kierownik katedry doc. Matytcyna I.G.), Katedra Psychologii (kierownik katedry doc. Medwed'skaya E.I.), natomiast ze strony NWSP w Białymstoku – Katedra Pedagogiki z kierownikiem katedry dr hab. A. Popławska, prof. NWSP) i Katedra Psychologii z prof. dr hab. Ewa Drozda-Senkowska.

Perspektywy współpracy międzynarodowej w przyszłości przewidują szkolenia nauczycieli Uczelni Partnerskich, jak również wymianę studentów w sferach edukacyjnych i kulturalnych.

Obecnie celem Procesu Bolońskiego jest dalszy rozwój Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego w celu zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności europejskiej edukacji we współczesnym świecie. Współpraca międzynarodowa pomiędzy Niepaństwową Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Białymstoku oraz Brzeskim Państwowym Uniwersytetem imienia A.S. Puszkina przyczynia się do usprawnienia tych ważnych procesów europejskich.